

ABONAMENT:

pentru

Austro-Ungaria:

Pe an cor. 4.—

Pe 1/2 an c. 2.—

pentru

România și Strelnatate

Pe an cor. 10.—

Un nr. 10 III. —

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.Scrisori nefran-
cate se refuză.Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMĂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Unirea face puterea

„Hai să dăm mână cu mână,
Cei cu inimă română.....”„Undei unul, nu-i putere
Unde-s doi puterea crește...”

Atât sunt de cunoscute vorbele acestea, cât parecă și băețelul din leagăn stă să ți-le cânte, numai cât adevărul și înțelesul acestor versuri e foarte puțin cunoscut, chiar și înaintea oamenilor mari.

Pricina trebuie caută, tocmai în împrejurarea, că sunt așa de lăpitate, în cât omul fără să-și dea seamă cântă așa dintr'odată:

„Hai să dăm mână cu mână”

Nici prin gând însă nu-i trece să se oprească puțin la frumoasa și folositoarea învățătură, că „Unirea face puterea.”

Da, în unire zace puterea și biruința noastră. Numai punând umăr la umăr putem duce la înflorire și bunăstare poporul nostru. E așa de limpede adevărul, că în unirea puterilor muncitoare zace înaintarea pe toate terenele a unui popor și deci și a poporului nostru.

Chiar și bunul mers al unei căsnicii, atârnă dela feliul în care se înțelege bărbatul cu nevasta. Când amândoi soții merg pe acelaș drum, se ajută împrumutat, e cu neputință să meargă rău lucrurile în casa aceea. Dimpotrivă, când bărbatul trage într'o parte, iar femeia în altă parte, deosemena e cu neputință să fie mulțămiri și pace, și cu atât mai puțin fericire în casa aceea, ori câtă avere, frumsețe sau alte bunătăți ar avea vreunul dintre soți.

Tocmai așa stă lucrul și când e vorba de căsnicia alor câteva zeci de sate românești, cuprinse între valurile spumegătoare ale Oltului și între munții înalți ai Făgărașului.

Stările slabe, ce au prins rădăcini adânci în ținutul nostru ne înfățișează în chipul cel mai limpede adevărul cuprins în vorbele de mai sus.

Parecă ne asămănăm cu aceea casă, ori familie nenorocită, în care bărbatul trăește pururea în ceartă și ocări nesfârșite cu familia, sau și dacă nu se ceartă, pentru aceea tot nu se înțeleg împreună asupra năcazurilor, ce vin în familie, ci fiecare face dupăcum îi taie capul. Nu-i pasă la nici unul, ce se va elege din căsnicia lor, puțin îi doare soarta copiilor, ce-i au. Și toate acestea vin din lipsa de neînțelegere între soți, cari nu știu să treacă cu vedere greșelile unul altuia, ca sfătuindu-se împreună și mai ales ajutându-se împrumutat să învingă greutatele căsniciei.

Așa suntem și noi Românii din „Țara Oltului”. Trăim pururea în vrajbă și neînțelegere. Dacă unul vine cu un sfat bun, cu o propunere folositoare, ceialaltii sau îl privesc cu ochi răutacioși, sau îl omoară cu indiferența sau nepăsarea lor. „Ce umblă să se sfătoșească” sau „de ce el, și nu eu”, ori „las să umble ca un smintit” sunt vorbe ce răsună destul de des între prietini inteligenți, fie la oraș, fie la sate.

De aceea nu-i mirare, că merg așa de rău treburile la noi. Și cum să nu meargă rău, când fiecare dintre noi își vede numai de ale sale afaceri, pentru îndeplinirea cărora nu cruță nimic, ba de multe-ori aleargă chiar și la vrășmașii noștrii, numai ca să se vadă la adăpostul unui traiu plin de tihneală și îmbelșugare?

Nu dă Dumnezeu să ne vedem reculeși, cel puțin în fața primejdiilor, ce ne amenință pe toți deopotrivă, sau și dacă ne înțelegem pe o clipă, gândul curat de a ne ajuta împrumutat stăpânește mintea numai a unora, nu a tuturor celor de față. De aceea se poticnesc toate străduințele noastre economice și culturale; de celea politice numai pomenesc; în privința aceasta putem servi pildă vie oricărui ținut românesc, care vrea că se vadă

nesocotit și trecut cu vederea de cei ce poartă frânele guvernării în ținutul acela. Tânjesc și mai stau să-și dea duhul aproape toate așezămintele economice și culturale, ce le avem. Și unde trebuie căutat răul? În lipsa de unire. E drept, că n'avem multe organizări, dar nici în celea, ce le avem nu lucrăm cu puteri unite. Dacă vreunul e fruntea cutărui așezământ, lăsăm toată povara pe umerii lui să se năcăjească cât i-a plăcea și va putea, iar dacă-l părăsesc puterile, acolo îl iertăm sub greutatea, ce l-a îngenuchiat. Cele zise până aci, le putem întâri cu orice pildă ne trebuie. De acestea avem destule.

Nu stăm rău în ale economiei?

Răspunsul la întrebarea aceasta să-l dea America. Oare țaranii noștrii sunt mai deștepți, mai culti, mai desfăcuți la minte, ca în alte părți? Pentru că un ținut locuit numai de români, cum e al nostru, ar trebui să stea în fruntea tuturor ținuturilor românești)?

La întrebarea aceasta trebuie să răspundem cu durere, că deși suntem numai noi între munții și oltul nostru totuși în ale culturii suntem înapoia fraților noștrii din Bihor, Sătmar și chiar din Maramureș, cari pe lângă toată mulțimea de străini, ce-i impresură, totuși de câțiva ani încoace înaintează cu pași repezi. Porneala aceasta frumoasă au de-a o mulțami cărturarilor, ce-i au, fie la oraș, fie la sate, cari se știu desface pe câteva clipite din mitlocul ocupațiunilor, ce le au și ei. Acolo advocații, preoții, funcționarii de bancă și toți știutorii de carte călcând în picioare micile lor patimi, cutrieră satele de-arândul, împrăștiind în tot locul roadele binefăcătoare ale cărții.

Noi? cari suntem mai închegați și mai feriți de tovarășia străinilor, cari avem știutori de carte mai mulți, ca frații noștrii din alte părți, suntem copleșiți de o muștime de patimi, cum e zisa cântecului: suntem „Mici de inimi, mari de patimi”, căci fumurile ambiției și vanității urgisită au înălțat

ziduri chinezești între cărturarii noștri, așa, cât abia vezi, mergând 2—3 pe un drum, ceialalți merg pe căi lăturalnice, sau chiar potrivnice celor dintâi.

La noi începând dela coliba țăranelui dela sate și până la salonul cutărui domn dela oraș, nu aflii o înțelegere mai adâncă a mult grăitoarelor vorbe, că în „Unire zace puterea”.

Țăranii sunt stăpâniți de patimile beției, neînțelegerii sau legiurii fără seamă și chiar a mândriei nesocotite; învățătorimea uitându-și de chemarea ei, trece de multe-ori preste marginile legii, iar ce privește învățământul, preoțimea foarte puțin știe aplica la sine sfaturile, ce le dau altora, cu deosebire în iubirea deaproapelui greșesc foarte mulți, iar vârf la toate le pun advocații, funcționarii de bancă și ceialalți intelectuali, ce-i avem, a căror bunăînțelegere a ajuns proverbială; și mahnirea noastră crește, când vedem, că nici tinerimea nu se știe smulge din mijlocul acestor ambiții neînțelese, ca să ne arete adevărata cale, pe care trebuie să mergem.

Pușinii, cari ar vrea să rupă cu trecutul n'au îndrăzneală să se facă de ură cu aceia, în mâinile cărora sunt frânele conducerii.

Aceasta e starea lucrurilor dela noi, în care zăcem de vreme îndelungată. — Ar fi timpul să ne reculegem din amorțea și nepăsarea, în care am trăit până acum și dându-ne seama, că afară de micile noastre interese, mai avem și alte datorințe, cum e cea de a lumina pe cel întunecat; de a sfătui pe cel nepriceput, de-a ajuta celui năcăjit, să ne strângem rândurile, ca umăr la umăr să învingem greutatea ce vin tot mai multe asupra noastră. Să lăsăm, barem în fața primejdiilor, ambițiilor păgubitoare și dându-ne mâna de frație cu gând curat să ne întrecem în deșteptarea, cultivarea și luminarea poporului.

Dascălul.

Împăcarea Românilor cu Unguri.

Ministrul președinte a Ungariei, contele Ștefan Tisza voind să împace pe români cu unguri, s'a pus în pertractări de luni de zile cu comitetul național român.

Încă înainte de aceasta a rugat pe episcopi români și pe alți fruntași cum e dl Dr. Ioan Mihu, mare proprietar de lângă Orăștie, ca să-i facă cunoscute în scris (memorande) dorințele și aspirările românilor. Acum mai de curând s'a întors către comitetul național invitând la sine pe bărbați

aleși de comitet ca să se sfătuiască, cum șar putea face o pace între români și unguri, adecă mai bine zis între români și guvernul țării.

Comitetul național a trimes din partea sa pe dnii *Dr. Teodor Mihali*, *Dr. Iuliu Maniu* și *Dr. Valeriu Braniște*, care în mai multe rânduri au pertractat cu ministrul președinte *Tisza* asupra condițiilor de pace.

După ce *Tisza* le-a spus, că ce poate oferi (dă) românilor din cele pretinse de ei; s'a convocat întreg comitetul național la Budapesta, unde a ținut ședințe în 20, 21 și 22 Ianuarie st. n.

În aceste ședințe sau luat la dezbateri propunerile și făgăduielile contelui *Tisza*. Că ce a făgăduit și ce a pretins *Tisza*, și că ce a hotărât comitetul național nu să poate ști, de oarece s'au deobligat cu toții, ca să nu spună nimărui nimic, până ce nu să hotărăște definitiv, că va fi pace, s'au nu va fi.

De altfelu a cum încă nici nu se poate ști, că ce va fi.

Comitetul după o consfătuire de trei zile, a amânat aducerea hotărârii și a încredințat pe cei trei esmiși, ca să pertracteze mai departe cu groful *Tisza*, și apoi să va întruni iarăși.

Despre rezultat comitetul național a publicat următoarea știre.

Budapesta, 23 Ianuarie n.

Comitetul central al partidului național român întrunindu-se în zilele de 20, 21, 22 Ian. st. n. a. c. a luat în dezbateri amănunțită întreg materialul discuțiilor purtate de către delegații săi cu prim-ministrul ungar în scopul de a se găsi mijloacele potrivite pentru stabilirea unui raport normal între poporul român și factorii de guvernament ai statului ungar.

*Îvindu-se în cursul desbaterilor necesitatea de a se cere deslușiri mai detaliate dela primul ministru, comitetul național a decis **deocamdată** amânarea hotărârii sale definitive.*

Delegația comitetului a fost invitată a se pune în legătură cu șeful de guvern pentru a-i cere lămuririle necesare. Imediat după primirea acestora în timp relativ scurt comitetul național se va reîntruni ca reluând desbaterile să aducă o deciziune definitivă.

De ce trebuie îmbunătățită starea sâtenilor.

Azuga....

Se pare că a pătruns în mințile și inimile tuturor încredințarea că starea sâtenilor nu mai poate dăinui așa cum este. Se pare că toți ne-am con-

vins că îmbunătățirea soartei plugarului e neapărat trebuincioasă pentru siguranța, ordinea și propășirea țării.

A trebuit mult timp până să ne pătrundem de acest adevăr, până să ne dăm seama de trista realitate, că edificiul nostru social e clădit pe temelii șubrede, și ori-cât ne-ar uimi prin mărimea și frumusețea lui, fundația e slabă și îndoelnică.

Pricina e că între orașe și sate, s'a adâncit o prăpastie peste care puținii vedeau. Pricina mai e că am făcut greșala să ne închipuim că, dacă marele și vânosul pom ne dă rod bun și îndeajuns, încât de el se pot folosi și cei care stau cu mâinele la spate și gura căscată, apoi așa va fi de-a-pururea, și că nu trebuie să ne îngrijim de pământul în care e sădit acest pom, deși începe să se secătuiască, nici de rădăcinile lui, care încep să se usuce.

Era o vreme când mulți orășeni ba chiar dintre cărturari, cunoșteau pe sătean, par'că numai din cărțile poștale ilustrate sau poeziile de prin gazete; căci și-l închipuiau — îmbrăcat în bogat și scilpitor vestimânt național — un om spătos și voinic, cu fața rumenă și sănătoasă, chica mare și mustața trasă prin inel; îl vedeau par'că zicând din frunză, vesel și fericit ori îndemuând, eu căciula la o parte, cei șase boi grași și plăvani, ca să despice țarina lui bogată și dătătoare de rod îmbelșugat. Mulți am fost legănați și adormiți, în această aromitoare credință, de către cântecul poezilor, podoaba teatrelor, declamările oratorilor și strălucirea serbărilor. Cunoaștem toți un fel de țaran care, pe cât ne umplea mintea de bucurie, pe atât și sufletul de pizmă, că nu putem fi ca el Din nenorocire, acela nu era țaranul adevărat; era vestitul țaran de carnaval.

Erau însă oameni, și încă foarte mulți, care cunoșteau de fapt trista stare a săteanului. Știau cât de sărman și nemulțumit e el. Iși dau bine seama de marea deosebire dintre starea economică și culturală a lui și a celor din țările mai civilizate. Decât credeau că pricina e lenevia și nepăsarea acestui sătean; căci, mulțumindu-se cu puțin, și neavând nici o străduință spre mai bine, zace în sărăcia și întunericul în care se găsește.

Pușini, foarte puținii, își dau seama de adevăratele pricini ale acestei stări; și din când în când socoteau strigătul de alarmă. De cât acești puținii erau socotiți ca nepatrioți, ca trădători de neam, ca primejdioși, ca buni de închis. Erau propoveditorii în pustiu, căci adevărul spuneau și arătau,

dar urechi să audă și ochi să vadă nu să aflau.

Erau totuși înainte-mergătorii vremurilor de astăzi; căci dacă acum glasul lor e ascultat, iar altădată hulit, pricina e că vedeau mai departe și pătrundeau mai adânc ca semenii lor; și soarta tuturor celor, care au arătat și bătătorit calea spre propășire, e ura și amărăciunea.

Dar nici împrejurările nu erau prielnice ca să deschidă ochii și să agerească mintea celor rătăciți și greșiți. Cum s'ar fi putut că în Belgia orientului să fie neajunsuri și nemulțumiri, când din codri ei mustește miere, din lanurile ei asudă mană, pe râurile lor curge lapte, iar pe pârae cafea — vorba unui orator ultra-naționalist? Cum e cu puțință ca talpa țării să umble cu opinea spartă, când bugetele cresc, slujbele se înmulțesc și sinecurele mișună? Cine vorbește de lipsă în țara aceasta, când averile se îndoiesc peste noapte, când sunt atâția, care nu fac nimic și totuși trăiesc bine, când luxul orbește privirea străinilor, când deșertăciunea și stricăciunea — roadele preabunului trai — sânt în floare?

Însă, cum nu sunt vremile sub om, ci omul sub vreme, tot timpul s'a însărcinat să ne arate realitatea lucrului. Ne dăm acum aproape cu toții seama că de bogăția pământului și binefacerea culturii s'au folosit prea puțin; că marea mulțime zace în lipsă și neștiință. Credința aceasta a pătruns peste tot și stăpânește generația de astăzi.

Nu, nu; vremile s'au schimbat; semnele timpului sunt altele; ceasul înoirilor mari a sunat; glasul surd al celor obijduiți a fost auzit; strigătul de alarmă e dat. Nimeni nu poate lipsi de la chemare și nu va lipsi nimeni. . .

Dr. Const. Popescu.

Scrisoare din Viena.

(Dela corespondentul nostru).

A V-a serată de popici. — Conferință la »România Jună«. — Seara de cunoștință.*

Viena, 10 Ianuarie n.

Avem și noi bucurie, ne veselim și noi în felul, în care e mai potrivit sufletului nostru, la Crăciunul nostru. Serata de acum Sâmbătă ne-a procurat o bucurie de nedescris! Pomul de Crăciun, împodobit de lumini, răspânda razele feerice, colindele ne duceau acasă la căminul părintesc.

Sub conducerea istețului profesor Șcarlatescu au fost cântate colindele »O ce veste«. »Doamne Iisuse Christoase« și »Trei păstori« de corul Capelei române, storcând aplauze. Se scoală Domnul părinte Boldea,

*) Din cauza absenței a redactorului a rămas afară din Nrul I. al foaiei.

care în numele Coloniei ține un discurs concis, bine întretăcut cu evenimentele din urmă. Aduce mulțămire, trebuie să remarcă totodată și celor doi profesori străini, fiind de față aici, ceh și slovac, naționaliști, cari cu atâta dragoste se interesează de lucrile noastre.

Președintele soc. studențesci »România Jună« Nandriș accentuează necesitatea de a fi solidarizați, de a fi pregătiți tordeauna față de atacurile dușmanilor, să ne unim aici în Viena, centrul caracteristic al curentelor străine, studenții români în cugete și simțiri, să fim alăturați de bătrâni, de cari să avem stimă. Domnișoarele cari până acum ne-au ajutat cu toată dragostea să fie totdeauna la această chemare a lor! Să ne stea totdeauna într'ajutor!

La aceasta serată a fost de față și dl Dr. Alex. Vaida-Vaivod, deputat în camera ungară, producându-ne prin prezența sa o bucurie neașteptată.

După producție s'au împărțit darurile cari să nu vi le închipuiți cine știe ce! Am căpătat fiecare — per loteriam — câte-o doză de bomboane, ciocoladă! etc., dela drăguțele D șoare, cari ne-au procurat și ne procură astfel de bucurii!

*

Duminecă, în localul »România Jună«. dl Zenovie Păclișan a ținut o conferință liberă »Despre politica Românilor din Ardeal«. Nu se ocupă cu cea actuală. Da, care demonstrează în persoana sa un viitor istoric Bunea, a cărui lipsă se resimte foarte tare în Transilvania, arată fazele istorice, dela început până la 1881, anul constituirii partidului național.

Românii, o vedem în decursul frământărilor lor cu rescoale, au urmărit siguranța lor economică. În rescoalele dela 1437 și alui Horea, nu putem vorbi de lupte naționale, în sensul de azi. Aceste lupte, n'au fost naționale, cum a fost cea dela 1848, o dovedește de pildă: Cu Moșii lui Horia s'au aliat și Ungurii din Trascău, fiind și ei torturați de hoștile nemeșilor ca și Moșii. Și alte date.

Dar principiul de națiune, un național, a existat de mult și anume chiar dela primele răscoale ale românilor. În Ardeal după suprimarea răscoalei din 1437, mare parte Români, se constituie »unio trium nationum« a Sașilor, Ungurilor și Săcuilor, îndreptată, evident contra Românilor, cari nu erau recunoscuți ca națiune.

În aceste timpuri, ca să ai drepturi, trebuia să fii națiune. Români au văzut-o aceasta. Lupta pentru dreptul de existență ca națiune o încep filologii latini Șincai, Clain și Maior, cari arată, răsturnând teoriile false alui Eder și Kopitar în chestia originii noastre, spunând că noi ne tragem originea dela poporul cel mai glorios roman, limba noastră egală cu cea vulgară latină e mama limbei latine clasice și noi suntem poporul cel mai vechi pe aceste plaiuri.

A venit anul 1700. Anul unirii unei părți a Românilor cu Roma. Ni s'a promis sarea cu marea. Dar au rămas promisiuni și starea noastră, dacă s'a schimbat e puțin a rămas cea de mai înainte.

Se trimite petiții de către Vlădici, de către popor »Supplex libelus Valachorum« aici la curte — fără rezultat. Promisiunile tot promisiuni au rămas.

A venit 1848, anul libertății, egalității și fraternității*, a stingerii robotei dijmei, zis a iobăgimei. Ungurii fac răscoală însă fără succes. Sunt bătuti. Vine absolutismul și anul 1881. Aceste sunt perioadele, veacurile de zbuciumare pe scurt înșirate. Nu pot vorbi pe larg la o temă de aceasta E prea puțin locul. Conferința d-lui Păclișan a durat neîntrerupt două oare. Mi-am înșirat cele mai principale date cari au determinat lupta de azi a Românilor, constituită pe baza partidului național dela 1881, din punct de vedere istoric, și anume Memorandul lui Inocențiu Micu Clain, »Supplex libelus Valachorum«, cel al lui Lemenyi și episcopul gr. or. dela Sibiu, cel din 1848 și cel din 1894. Poate se încep cu acelaș punct: autonomia Ardealului, celelalte fiind cu concordantă cu glasul vremurilor. Aceste nu sau schimbat, s'au perândat credincioase în decursul veacurilor. Tot pe baza acestora se începe și se discută împăcarea româno-maghiară azi.

A fost frumoasă această conferință, ajustată cu date vechi și noi, aflate de prin arhivele imperiale, și a plăcut mult. Să te auzim mai des d-le Păclișan cu lucruri de acestea, căci ești primit și dorit cu cea mai mare dragoste în mijlocul nostru totdeauna!

*

Eri a fost seara de cunoștință a studențimei române. A avut o înfățișare foarte frumoasă! Punctul principal în seara de cunoștință a fost nesmintit: introducerea festivă a »bobocilor« în rândurile studenților universitari. Președintele Nandriș își rostește discursul de deschidere, în care arată rolul tinerimii, la toate popoarele — în toate timpurile, ce-a făcut studențimea anterioară nouă, ce generație a fost studențimea română, care a dat ființă »Rom. June« și îndeamnă să urmăim pildele, apoi cu călduroase cuvinte îi primește pe »boboci« în rândurile studențesti.

Domnișoarele Pavel ne-a delectat și de data asta cu părți din Faust și alte piese grele.

Domnișoara Cocorescu, pianistă excelentă, ne-a fascinat! A cântat, storcându-ne admirația deplină a acelora, cari până acum n'am avut fericirea s'o auzim!

S'au rostit multe discursuri de d-nii Dr. Lazar Popovici, care arată rolul ce la jucat totdeauna »România Jună« și datorința primordială a fiecărui student român trebuie să-i fie imediat ce vine aici să se înscrie în această societate; Turturean și Isăceanu.

Discursul d-lui Isăceanu e despre profesorul Aurel C. Popovici. Fiind de față membrii emeritați ai societății noastre dnii Dr. Ciurcu, Dr. Lazar Popovici și Gramatovici își ridică paharul în onoarea acestora și a profesorului A. C. Popovici în aplauze furtunoase. Acest profesor estimat și iubit în gradul cel mai înalt de studenții români, fiind-că el a fost și e unul dintre cei mai aprigi luptători ai neamului nostru; e *Român mare*. Conservator în principiile sale, lucru rar la noi, consecvent în faptele sale mari, îl vedem pe acest bărbat azi, care ar putea fi șef de guvern în România ori alt bărbat mare de stat, retras aici în Viena, martir al unei idei, al unui vis de al nostru, luptând bine știind, că principiile sale vor eși învingătoare, și mai departe, deși bătrân în etate, cu forțe tinere pentru

noi Ardelenii, pentru cauza noastră zbuciumată.

Pentru aceasta a fost eșilat, îndepărtat acest martir mare Român dela ai săi... Dar n'a amușit căci el luptă!...

Radu Fodor.

oooooooooooooooooooo

Invitație la abonament.

Cu 1 Ianuarie v. a. c. am deschis un nou abonament la foaia noastră „OLTEANUL“, care cu acest an intră în al VI-lea an al vieții sale.

Multe și grele au fost piedecile puse în calea acestui credincios slujitor al țărânilor noastre.

Trecutul foaiei noastre e chizășia muncii viitoare. Facem apel deci la toți prieteni și binevoitorii foaiei noastre și îi rugăm ca și pe viitor să ne sprijinească în străduințele noastre de a răspândii lumina învățături la toți cei ce lipsă au de a li-se da prin foaie povețele trebuincioase pentru viață.

Foaia noastră a fost prietenul cel mai credincios al poporului dela sate și tot așa și pe viitor.

Prețul abonamentului este:

Pe un an întreg 4 cor.

Pe o jumătate an 2 cor.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 10 cor.

Pe o jumătate an 5 cor.

cari se pot trimite cu începerea ori și cărei luni a anului.

Suntem la începutul anului, și abonații încă nu ni-au trimis până acum restanțele din anii trecuți. Îi rugăm cu tot respectul, să binevoiască a-și face datorința și să trimită restanțele din trecut ca

să nu le facem spese zadarnice, cu judecătoria. Foaia are mari lipse. Nu aștepte nime gratuit, că redactorul, chiria, lumina, hârtia, timbru etc. trebuie plătite, iar noi să ne înglodăm în datori pentru abonații nu se mai poate.

Administrațiunea
foaiei „OLTEANUL“

oooooooooooooooooooo

NOUTĂȚI.

— **Două ordinațiuni.** Ziarele din capitală aduc știrea, că domnul Iankovich Béla, ministrul nostru de culte și instrucțiune publică, a dat ordinațiune șefilor de secții din ministerul său, prin care îi oprește să mai facă ei numiri și transferări de învățători, cum și asemnări de bani pentru aceștia, ci toate aceste afaceri ministrul și le rezervează șieși, pentru a decide el asupra lor. O altă ordinațiune a dat apoi domnul ministru șefilor de secții cu privire la închiderea școlilor, îndrumându-i, ca să abandoneze procedura de până acuma, după care, dacă o școală nu corespundea cerințelor legale, ori rezultatul învățământului nu era mulțamitor, după două admonieri urma închiderea școlii, — și să adreseze respectivei școale și a treia admoniere, iar dreptul de a decreta închiderea ei, rămâne rezervat pe seama ministrului.

— **Plecarea principelui Carol în Germania.** Principele Ferdinand și principele Carol al României au plecat cu expresul de Marți dimineața la Berlin, unde — după cum se știe — principele Carol va face un stagiu în garda prusiană. În acest drum sunt însoțiți de d-ș general Petricari, care va rămânea la Berlin cu principele Carol și de d-ș major Manu, care se va înapoia în România cu principele Ferdinand. În gara de nord a Bucureștilor principii au fost conduși de cătră principesa Maria și prințesele Elisabeta și Maria.

— **Nou avocat.** Dr. Ioan Negrea

advocat, aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațională în Zărnești, str. Mețianu (strada principală, fosta locuință a medicului comunal).

— **Spre știre.** În atențiunea vânzătorilor de lapte în piața Făgărașului. Ministrul reg. ung. de comerț, pe baza legii comerciale din a. 1890, art. I. §. 142, sub Nr. 5629—1913, M. c. a adus următoarea hotărâre, ca: numai dela aceia vânzători de lapte să poate încasa vama teritorială cari stau cu lăptăria și ocupă locul pieței. Dela aceia lăptari, cari deadreptul îl duc la case private, pe lună, nu se poate încasa vama pieței, deoarece nu ocupă teritoriu. În urma ordinațiunii a legii de comunicație și vamă taxa locală, sau vama de târg nu să poate aplica.

— **Târgul de vite în Szászsebes** se va ținea în 26, 27 și 28 Ianuarie, târgul de mărfuri în 29 Ianuarie.

— **Cununie.** D-ș Agapie Luca Costea, măstru croitor din Comăna de jos cu Dșoara Maria V. Ardelean din Făgăraș își vor ținea serbarea cununiei lor religioase Duminecă în 8 Februarie a. c. la 2 oare p. m. în biserica gr. cat. din Comăna. — Felicităm pe tinerii părechi.

— **Ioja Oprișă** proprietar și întreprinzător, după lungi și grele suferințe, împărțit fiind cu sfintele taine ale miribunzilor, a reposat în Domnul în 18 Ianuarie 1914 st. n. la ora 2 dimineața în al 48-lea an al vieții și al 24-lea al căsniciei. În mormântarea a fost Marți în 20 Ian. n. la ora 1 d. a. după ritul bisericii gr. cat. române în cimiterul din Teliucul superior. Fie-i memoria în veci binecuvântată!

— **Turneul unor medici români la America.** Cetim în „Seara“: D-șii D-șii Toma Ionescu, Juvara și Jianu, vor pleca la primăvară în Statele-Unite ale Americii, pentru a ținea un ciclu de conferințe și a face experiențe cu noile lor metode medicale. D-ș Toma Ionescu va face experiențe de stovăisire, iar d-ș Juvara și Jianu operațiuni chirurgicale, transplantări de organe, oase etc.

FOAIA.

E sărbătoarea bătrâneții...

E sărbătoarea bătrâneții
în care-un zâmbet de regină
Ne spune azi cea mai curată
poveste-a firelor cărunte,
E-a tinereții sărbătoare
la care-o lume azi se'nchind
Căci niciodat' zăpada vremii
n'a nins o mai senină frunte...

O ploaie de lumină albă
în larguri de pământ se'mparte,
Magia versului coboară
din preajma unui tron de aur,
Și ne'trebăm în clipa asta
ce-ți strălucește mai departe:
E oare steaua ta regală,
ori e cununa ta de laur?...

De lângă Rinul care-odată
urzea visarea ta bălăie
Și pân' la marea ce resfrânge
acum argintul tău din plete
In case cu tavanuri scunde
te simte-a inimii bălăie,
Pe tine care-ai fost crâiasa durerii-
[lor nemângâiate...]

De-aceea vin din munți vineți
cu creștetul înfipt în stele,
Din câmpuri cu sclipiri de seceri,
de grâu și de oftaturi pline,
De-aceea vin să ție praznic
Atâți batuți de zodii rele...
— Nu te mira că'n ziua asta
ne îndreptăm și noi la Tine!...

Din țara unde numai basmul
ne spune că mai sunt crâiese,
De unde buzele-ar fi mute,
de n'ar fi cântece de jale.
Din țara unde-un giulgiu de moate
încet de-atâția am se țese,
Azi sboar'un vis muat în lacrimi
la pragul bătrâneții Tale.

Tu care-ai plâns amarul lumii
'l-auzi cum bate la fereastră,
Simți câte doruri nerostite
din glasul năbușit te chiamă,
Tu știi că pravili nu ne lasă
să-ți zicem azi regina noastră,
Poetă ce-ocrotești orfanii,
primește-ne să-ți zicem mamă.

(Lucafărul). OCTAVIAN GOGA.

Implorare...

Poporului român.

Spre voi 'mi 'ndrept privire-mi tristă
Cuprins de-amarului durere,
Și văd în fața voastră suptă
Lipsită de-or'ce mângâiere
Cum ochii voștri plini de doruri,
Și plini de foc și vitejie
Stau storși de lacrimi și durere
In urma negrei sărăcie...

Spre voi 'mi 'ndrept privirea-mi tristă
Și peptu'mi bafe cu țarie
Când văd că munții voștri jalnici
Vi ia-ți perdut pentru vecie,

Mulțămită publică.

În legătură cu lista contribuenților în favorul copiilor săraci, cari cercetează școala primară gr. or. din loc, cărora li-s'a împărțit vestminte înainte de prasnica Nașterii Domnului, nu e inutil să se amintească că Reuniunea femeilor române gr. or. a luat hotărârea de a face un dar de Crăciun copiilor săraci de școală și totodată numele acelor stimate doamne, cari au luat asupra rolul de colectante, precum și sarcina de a contribui prin munca domniei lor la pregătirea, cusutul hainelor. Stim. doamne *Ana dr. Motoc și Paulina Meșianu* au meritul de a fi colectat, sumele pe care le dăm mai jos, iar stim. dnă prot. *Ana Borzea* și stim. d-șoare *D. Popa-Radu, Mariș Florea, Adela Kraus*, acelea de a fi ajutat la lucrarea vestmintelor. Aceasta faptă e o frumoasă dovadă, o convingătoare expresie a simțimentelor creștinești și umanitare, de care e cuprins sufletul Domniei Lor. Căci numai într'această măsură suntem noi creștini adevărați, în care măsură putem îmbrăca în fapte bune ideile, simțimentele, convingerile noastre creștine. Creștinismul nu e numai o teorie, o poezie abstractă, cuprinsă în cărți, ci o realitate, o manifestare palpabilă prin opere de dragoste creștinească a unei concepții de viață omenească. La noi, durere, sunt prea rari ocaziile, când se arată această înțelegere a creștinismului, a vieții creștine. Iisus Hristos n'a venit să ne facă mai învâțați, mai filosofi, ci să ne facă mai buni, mai milostivi, mai curați cu inima, mai iertători față de greșelile de aproape, mai altruști, desinteresați, să ne căutăm mulțumirea și fericirea dedicându-ne întreaga viață spre îmbunătățirea vieții de aproape, care e așa de amărată.

Nu simți că aceasta concepere e cea mai înaltă, dintre toate, câte s'au oferit omenirii dealungul timpurilor, cu privire la viață? Dacă creștinismul ne-a dat cel mai desăvârșit codice de viață, să ne nistim a'l cunoaște din ce în ce mai bine în amănuntele sale și a'l traduce paralel într'o lu-

me de fapte corespunzătoare. Puține noțiuni sunt așa de largi, așa de întinse, așa de cuprinzătoare, cum e națiunea »viața«, nici una însă nu există mai sublimă, mai fermecătoare, mai divină ca noțiunea de »viață creștină«, când ea e relată în fapte.

**

Urmează lista contribuenților, cărora li să exprimă din nou cuvenita mulțumită pentru sumele dăruite din cari reiese colecta în valoare de 240 cor. 70 fil. din care s'au spesat procurarea vestmintelor 219 cor. 38 fil. mai rămânând 20 cor. 87 fil.

Mița Dr. Popescu 30 cor. George Boer Ploești 20 cor. Maria Șerban de Voila, Dr. Vasu Dănilă, Banca »Furnica«, Marioara Dr. Perția, Ana Borzea, Zoe Vasu câte 10 cor. Costi Toma și Anca, Jer. Preda câte 6 cor. Eugenia Cârje, Dr. V. Pralea, Camil Negrea, Ana Dr. Motoc, Eugenia Dr. Raț câte 5 cor. Elena Belle, Eugenia Dr. Turcu, Dumitra Boer, București, Aneta Muntean, București, câte 4 cor. Văd. Zinca Pandrea, Cluj, Gheorghe Bârsan, Maria Dr. Pizu. N. Silaghi câte 3 cor. Paulina Meșianu, Dr. Șenchea, Dr. Liviu Turcu, N. N., Lucreția Micu, Elena Popa Radu, Ana Ciocanelea, Victoria Aron, Elena Jiga Dejenariu, G. Urdea câte 2 cor. Victoria Căldărâr, Tinuca, Maria Maer, Elena Răurean, Ana Covoran, Elena Florea, Elena Floria, Ana Vișia, Simion Florea, Aneta Stoica, D. Gramă, Nicolae Burlea, Roza Furcă, Maria Vișia, Elena Japo, Elena Gabor, Valentina Tulbure. Eugenia Păcală, Victoria Aron, Balba, Constantin Beclerean, Constantin Mândrean, Sofia Ciora, Maria Roșca, Ioan Ghimbășan, George S. Mândrean, Zinca Căldărâr, George Ciora, Danica Cenghea, Maria Eșean, Nicolae Eșean, Titu Muntean, George Eșean, Constantin Hobian, Nicolae Hobian, I. Urs, I. Turcu, Sorea, Ioan Hațiegan, Derlosia Debău, Vede, Căcincea, Maria Nagy, N. N. Ioan Grecu, Stinghe și Moldovan, Elena Comănar, George Cionca, Virgil Ciora, Iosif Vișia, Toma Vișia câte 1 cor. Elena Căldărariu 90 fil. Ana Deji, Elena Ciora, 70 fil.

Nicolae Hobian, 66 fil. Maria Denchinan, Ana Floria, Maria Moldovan, Alexandru Aizer câte 40 fil. Ana Roșian, Titia Aital Petru Răurean câte 20 fil.

LEON TOLSTOI.

Cadavrul viu.

— Dramă în douăsprezece tablouri. —

Traducerea de: Valeriu Crișianu.

(Urmare)

SCENA V.

Fedja: Ce bine ar fi d-le judecător, dacă nu te-ai purta așa de dur. (Ei rād cu hohot).

Judele: Te arestez. (Cătră notariu), Duceți-l! (Vine un părcălab).

Fedja (cătră Liza și Karenin): Inc'odată vă rog, să mă iertați!

Karenin (merge la Fedja și-i întinde mâna; Așa a fost să fie...)

(Liza ese cu Fedja, care îi salută respectuos.)

Cortina.

Tabloul al doisprezecelea.

Un ambit a unui arest preventiv. În dos un coridor de sticlă, lângă care stă un părcălab. La dreapta o ușe, care conduce în sala de pertractare.

SCENA I.

(Ivan Petrovici Alexandrew, un om decăzut, să apropie de ușe).

Servitorul: Incătrău? Nu-i permis! Mergi numai înapoi!

Ivan Petrovici (cu o mândrie ofenzată): Ce-i asta, cum de nu-i iertat? Legea zice, că petractările sunt publice.

(Din sală să aude o veselie generală).

Servitorul: Ți-am pus odată, că nu-i iertat. M'ai înțeles?

Ivan Petrovici: Prostule, nu știi, cu cine ai de-a face.

SCENA II.

(Ese din sală un avocat, îmbrăcat în frac).

Advocatul: Ce vrei? Au doar și d-ta ești citat?

Și câmpurile fără margini
Ce-odată voi le-ați stăpânit
Azi nu-s a voastre, căci pe ele
Străinii s'au pământinit...

Spre cer 'mi 'ndrept privire-mi tristă
Cuprins de-amarului durere
Și îngreunând gândirea-mi toată
Implor o dulce mângâiere:
„Să deie Domnul timpuri bune
Ca alte vremuri să revie
Să scapi a țării sentinela
Din asta neagră sărăcie!”

Bistrița.

T. A. Bogdan.

Mofturile nevastii mele.

(Urmare).

Inc'odată întreb: E aici pomul?

— Ce pom? zice ea neștiutoare.

— Pomul de Crăciun!

— De acela te vei interesa tu.

— Eu?...

— Dacă tu nu faci altceva, te vei putea îngriji — cel puțin — de pom.

Am început a fierbe de iritare, fără cauză. Eu: nu lucru nimic? Eu! Eu!

Și apoi de ce să fac chiar eu asta!? Tu ai mai mult timp ca mine! Eu mă cunosc! Eu nici nu știu unde sunt pomi.

Atunci ea se scoală „Nici nu ne trebuie pom, dacă n'avem ce să punem pe el!”

Eu la aceasta — am fugit de acasă. Întâi am fost tare în voință. Bine! Nu se cumpără nici un pom! Nu! Căci una de aceasta nici prin gând nu-mi trece!

Dar după-ce a bătut oara doisprezece m'a cuprins o frică, o confuzie atât de grozavă, încât, învins, suit pe un auto am mers să cumpăr pom. L'am cumpărat! Pe două oare, pomul 6 coroane plus 6 cor. pe auto, cu spese, pomul a ajuns acasă.

Nevastă-mea îl ecsamină ca un pandur: »Frumos pom! Doi metri și jumătate înalt! Ai adus și cu ce să-l împodobim?»

»Cu ce să-l împodobim? Vei avea doară vată!?»

»Pomul acesta-l poți împodobi cu vată? Vată se poate pune numai pe un pom micuț! Dar lumii? Câte lumini ai?»

»Două zeci și cinci!».

Își ridică fața spre mine și-mi suride nespun de ridicol, se întoarce și ese din odaie.

Întâi am fost sigur. Nu cedez nimic! Nu mă las purtat de nas! Spume de mânia. Așa ceva n'am mai auzit!

Când bătu 3 ceasuri, nevastă-mea încă nu se mai întoarce îndărăpt în odaie, iar eu eram cuprins de o frică de o moarte

grozavă, în care mă aflam, și am plecat cu un al doilea auto la cafenea să iau d'ale podoabei pentru pom.

Cu pachete uriașe sosirăm acasă, palid. »Ah uite aici!« zise nevastă-mea »în anul acesta vom avea pom, nu glumă!» Dar ea nu vedea lacrimile, rușinea și miseriei cărora eram supus, nu vedea cum calculam, calculam fără speranță, ci luă pachetele și dispăru.

Am plecat în odaia mea. Nu ajunsem bine și iată, că vine Bubi înlăuntru fugind îmi suride cu obrazul lui dulce, își pune mânuțele lui moi și calde pe ghenunchii mei, și-mi zice. Papa crezi, că voi căpăta »Kasperltheatrul!».

Mă apăsa la inimă. Li iau mânuțele lui drăguțe, le sărut, îi zic »Ingerășule nu cred! Știi tata n'are bani!» Sprinten ca un titirez îmi sare și spune la ureche »Tu nu trebuie să ai bani pentru asta. Doară Kasperltheatrul îl cumpără ingerul!» Și se postează triumfător înaintea mea, rāde fericit și-mi zice »Știi dacă ar căpăta Mama mantau de seară!»

»Mantaua de seară?» pe mine mă luau ametelele.

»Da! de atlas, cu blană prin lăuntru, împrejurul gulerului și la manchete. Ea a spus, că-l va căpăta de sigur» și cu un aer

Iwan Petrowici: Nu, și eu fac parte din public. Și prostu ăsta, acest cerberus, nu vrea să mă lase să intru.

Advocatul: Nu pe aici întră publicul. Așteaptă puțin, îndată să va începe pauza. (Vrea să plece dar vine prințul Abescow).

SCENA III.

Iwan Petrowici: Eu știu foarte bine, care-i deosebirea, dar pe mine mă puteți lăsa, să intru și pe aici.

Prințul (cătră avocat): Spune-mi te rog cum mai stau treburile?

Advocatul: Acum vorbesc apărătorii. Acum vorbește chiar Petrusin.

(Iară-și să aude un sgomot).

Prințul: Acuzatul cum să poartă?

Advocatul: Foarte bine. Karenin și Jelizaweta Andrejewna, să știu apăra foarte bine. Omului îi vine a crede, cașicum nici n'ar fi în fața judecătorilor, ci ei ar sta deasupra acestei societăți. Asta e ca un echou viu a vorbirii lui Petrusin.

Prințul: Dar Protassow.

Advocatul: E foarte iritat. Aproape tot trupul îi tremură dar nici nu-i de mirat, dacă ne cugetăm la traiul lui din ultimul timp. Iritația și neastâmpărul lui e foarte interesant, adese a întrerupt pe avocați și pe juri.

Prințul: Ce crezi, cum să va sfârși procesul?

Advocatul: E greu a decide... jurații sunt tot felul de nații. Că așa s'a întâmplat faptul, cum îl spune procurorul, aceea cu greu o vor crede, dar totu-și eu cred...

SCENA IV.

(Ese afară din sală un domn prințul merge spre ușe).

Advocatul: Voiți să intrați?

Prințul: Da așa vrea...

Advocatul: Paremi-să sunteți prințul Abescow?

Prințul: Da.

Advocatul (cătră servitor): Lasă să între domnul acesta. (Cătră prinț). Indată ce întri, la stânga e un scaun neocupat.

tot mai grav, cred, că îngerul mamei îi dă o manta așa de frumoasă, atunci îmi va aduce și mie Kasperltheatru!

Chiar voiam să'l întreb, cutremurat în tot trupul, ce va căpăta Tata, când iată întră nevastă mea. „Rămâi tu la Bubi” zise ea surizând, nespuse de dulce, „mai restez ceva să cumpăr!”

Ceva de cumpărat! Mi se făcea cald. Ceva de cumpărat! Va se zică... se duce să-mi cumpere mie ceva! O ce teribil! Se duce să-mi cumpere ceva, dar eu nu iam cumpărat nimic! Și ce fel de seară va fi azi Doamne! Mărturisesc, că în oara aceasta, până ce s'a reintors nevastă-mea, încunjurat de o taină, chinuit ca și de incvizii, am tăcut! Mă numeam, în momentul acesta, când vedeam fericirea nevinovată în ochii lui Bubi, plin de nerăbdare, tată crud. Mă numeam de acesta, când mă gândeam la soția mea, căci ea s'a dus acum desigur să-mi cumpere butoni de manjete cu mărgelile veritabile. Desperat, zguduît în inimă, fără a mai ști de mine, am scotorocit toate lucrurile din cataloage, cari să le poți dărui unei femei, să-i poți dărui ceva dacă nu mantaua cu blană prin lăuntru. Intra-acestea pe neobservate se strecoară soția mea, timptil în secret, iar eu punându-l pe Bubi jos am alergat...

SCENA V.

(Servitorul îl lasă pe prinț să intre și îndată ce deschide ușa, să poate vedea oratorul).

Iwan Petrowici: Așa vezi. Aristocrații! Eu sunt aristocratul spiritului, ceia-ce face mai mult...

Advocatul: Scuză-mă! (Pleacă repede).

SCENA VI.

Pjetuskow (vine): A, bună ziua! Ce faci aici, Iwan Petrowici? Ce-i în sală?

Iwan Petrowici: Advocații pledează. Nu-i permis a intra.

Servitorul: Ce mai faci larmă? Vezi, că îndată te pun la răcoare.

SCENA VII.

(Un râset viu să aude eară-și, ușa să deschide, avocații și publicul ese).

O damă: A fost foarte interesant! Am fost adânc impresionată! Am plâns!

Un ofițer: Mai interesantă decât o întâmplare din vre-un roman. Aceea n'o pot înțelege, cum se pot iubi așa de mult oamenii aceștia. Ei și bărbatul, ce figură deamună de compătimit.

(Să deschie și ușa cealaltă, es acuzații, mai întâi Liza și Karenin, cari să primblă mai apoi pe ambit în sus și în jos, după ei Fedja).

O damă: Psst! Uite, uite... e chiar aici... cum e de iritat. (Trece pe lângă Fedja cu ofițerul).

Fedja (cătră Iwan Petrowici): E la tine? Iwan Petrowici: Na! (Îi dă ceva).

Fedja (lucru căpătat îl bagă repede în buzunar, dar să plece, dar îl vede pe Pjetuskow): Prostie... plictisitor... neînțeles... (Vrea să plece).

SCENA VIII.

Petrusin (un avocat bine-ngrijit, gras merge la Fedja): Iubite, lucrul stă foarte bine, numai să ai grije, dacă-ți va veni rândul, să nu strici tot rostul.

Fedja: Eu nici nu voi vorbi, ce să și zic? Să nu zic nimic?

Petrusin: Nu, ceva trebuie să zici. Nu

Am alergat nebunește. O goană nebună. Căci eram constrâns de intern. Nici nu știam ce să cumpăr. Am parcurs în auto întreg orașul intern, am cumpărat întâi Kasperltheatru, și fiindcă cumpărasem unul prea urât, încă o pușcă cu mecanismul cel mai modern, dar după-ce mi-am adus aminte că Bubi e prea mic pentru aceasta pușcă, încă un călușor. După aceasta nebun de iritare am cumpărat »săpun francez«, săgetat îmi aduc aminte, că nevastei mele nu-i prea place »săpunul francez«, îi cumpăr o blusă verde și după aceasta nefiind sigur, că am nimerit oare nrul blusei, o colecție de mănuși, în fine însă îmi apar degeaba lucrurile aceste cumpărate, cari de sigur nu-i vor face nevastei mele nici o bucurie, m'am speriat! Nrul tacsamentului era urcat! Mă îngrozam de fața nevastei mele, ce o să facă la lucrurile cumpărate pânăci și sub presiunea acestora am cumpărat... Am cumpărat... mărturisesc... am cumpărat... mantaua de seară! Cele eftine, false, erau vândute, a trebuit să iau pe cea mai frumoasă, cea mai scumpă, — nu întrebați de preț...

A fost aceasta cea mai frumoasă seară de Crăciun ce a avut-o familia mea! Se plecau crengile sub povara alor două sute

te teme, lucrurile așa stau, cașicum deja am fi câștigat afacerea. Spune numai aceea, ce mi-ai spus și mie în zilele trecute, că omorul, care din puuct de vedere civil și religios e păcat, nu l'ai comis.

Fedja: Eu nu voi zice nimica.

Petrusin: Dar pentru ce?

Fedja: Fiind-că nu vreau. Spune-mi, care poate fi pedeapsa cea mai aspră.

Petrusin: Ți-am spus. În cazul cel mai rău te timit în Siberia.

Fedja: Pe cine?

Petrusin: Pe d-ta și pe soția d-tale.

Fedja: Și în cazul cel mai bun?

Petrusin: În cazul cel mai bun, vei primi o ademenire din partea bisericii și căsătoria a două, să va nimici.

Fedja: Dar eu ear, să trăesc cu ea... respective eară-și o leagă de mine?

Petrusin: Desigur, că așa să va sfârși. Dar nu te năcăji, ci spune numai, ceea-ce mi-ai spus și mie. Nimic să nu spui, ce ți-ar putea strica. Așa vom fi în rând...

(observă, că tot mai mulți să adună în jurul lor). Sum foarte obosit, simțurile mi's amorțite, am lipsă de puțină odihnă. Odihnește-te și d-ta, până să sfătuesc jurații. Și ce e mai mult, să nu te temi.

Fedja: Nu poate fi o altă sentință?

Petrusin: (plecând): Nu.

SCENA IX.

Servitorul: Vă rog depărtați-vă, nu vă aduna-ți pe ambit.

Fedja: Aici e momentul! (Scoate revolverul, să împușcă în inimă și cade jos).

Zgomot mare, fug oamenii din toate părțile într'acolo).

Fedja: Lărați-mă în pace... așa e mai bine... unde-i Liza?

(Vine acolo publicul, martorii, judecătorii și acuzatorii. Mai aproape de Fedja stă Liza, după ea Masa, care s'a vârat până lângă el, după aceea Karenin, Iwan Petrowici și prințul).

Liza: Ce-ai făcut, Fedja? Pentru ce?

Fedja: Te rog iartă-mă, căci alt-cum... nu-ți puteam reda libertatea. Nu pentru tine

de lumini, se rupeau de greutatea bomboanelor. Copilul era beat de fericire, striga, juca, sarea, iar nevasta mea îmbrăcată în mantaua de seară, răzimată de mine, îmbrățoșându-mă, îmi șoptea „Știi cum citești tu dorințele omului de pe ochi — și cum te știi tu preface! — Dragul, scumpul meu! Blusa îi stătea bine, săpunul îi convenea mult, mănușile le va schimba pur și simplu; pușca trozneva tetibil de tare și dracul râdea impertinent în Kasperltheater — iar eu, eu — eram gata! Ședeam pe un jeț într'un colț, plecat, socoteam cât a costat mantaua de seară și celelalte de aici, Semmeringul, Opera Burgul, și supeurile din Noemvrie, cifrele se urcau, se îngământău, urcau un turn Eiffel, un turn gros și mare, mai înalt ca Eiffel... creșteau... sudorile îmi curgeau apă... . . .

Intra-acestea ea nevastă-mea vine îmbrăcată în mantaua de seară, la mine și-mi așează o cutiuță în mâni.

Ce credeți, c'a fost în ea?

— Doi butoni pentru cămașa de frac cu mărgelile... false.

»Domnii acum, toți poartă de acestia« zise ea drăguță nespuse de drăguță, »și Clara i a dat de aceștia lui Paul«.

Viena. Din nemțește de MARCEL ȘTEFAN.

o am făcut-o... ci pentru mine. Mai bine-
așa pentru tine... doar demult am dorit-o
asta...

Liza: Trebuie salvat!

SCENA X.

(Un doctor să pleacă spre pieptul lui
și-i ascultă bătăile inimii).

Fedja: Știu... și fără de medic, Vic-
tor... adio... și Masa... a venit târziu...
(Plânge) Ce bine-i... ce fericit mă simt
(Moare).

Cortina.

(Fine).

CĂRȚI, FOI și REVISTE.

A apărut nrul VI din *Transilvania*, re-
vista „Asociațiunii pentru literatura română
și cultura poporului român”. Director Oct.
C. Tăslăuanu. Apare în 6 nre pe an, tot
la două luni, sub îngrijirea unui comitet de
redacție a secțiilor științifice-literare. Mem-
brii „Asociațiunii” primesc „*Transilvania*”
gratuit. Abonamentul pe un an 10 cor. în
monarhie și 12 cor. în străinătate. Redac-
ția: Sibiu (N. Szeben) strada Șaguna Nr.
6. O recomandăm cu căldură cetitorilor foa-
ei noastre. Cuprinsul este următorul: An-
drieu Barseanu: Discurs de deschidere ținut
la adunarea generală din Orăștie în
1/14 Septembrie. Dr. I. Radu: Lectura ști-
ențifică la noi. Dr. Onisifor Ghibu: Ches-
tiunea concentrării profesorilor români sub
scutul „Asociațiunii”. Dela secția școlară a
Asociațiunii. Partea oficială. Procese verba-
le. Ședința a XIII-a a comitetului central, ținută
la 11 Sept. 1913. Ședința a XIV-a a
com. central, ținută în 4 Oct. 1913. Ședința
a XV-a a com. central, ținută 1 Nov. 1913.
Ședința a XVI-a a com. central, ținută în 6
Dec. 1913. Litere fundamentale pentru „Fun-
dațiunea Balomiriana”. O pildă vrednică de
urmat. Cursuri pentru analfabeți. Acțiunea
cooperativelor sătești. Circulară. Apel. Lista
contribuitorilor la fondul inițiat de „Asocia-
țiune” pentru ridicarea unui monument
lui Aurel Vlaicu. Bibliografie. —

A apărut „*Foia Școlastică*” revistă
pedagogică, din Blaj Nr. 1. din 1 Ianuarie
1914. Anul XVI cu următorul cuprins: Re-
dacția: Activitatea extraoficială. Marian Sas:
Cum să se propună istoria naturală în școa-
la primară. Șerban Șerban: Școala prezen-
tului și școala viitorului (I.) Selma Lager-
löf: În Nazaret, schiță. Informațiuni: Reun.
inv. arhid. — Reun. inv. gherleni. — Aca-
demia populară. — Date statistice. — Bi-
bliotecă de copii în India. — Activitatea ex-
trașcolară. — † I. Kalinderu. — Conurse
docentale. — Curs cantoral. Bibliografie.
Aviz de plată. Poșta redacției. Abonamen-
tul pe an 8 cor. pentru România 12 lei.
Redacția și administrația Blaj (Balázsfalva).

Am primit la redacție urm. cărți: *Pe-
tru Dulfu „Gruia lui Novac”*, epopee al-
cătuite din cântecile de vitejie ale poporu-
lui Român. Ilustrațiile sunt făcute de A.
Murnu. Editura Institutului de arte grafice
„C. Sfetea”. București, Calea Moșilor 64.
Costă 2 lei 50 bani, Dl Petru Dulfu este un
talent recunoscut în literatura română și a-
ceasta carte e de o frumusețe rară, căci în
ea să povestește viața figurei legendare
Gruia lui Novac. O recomandăm cu toată
căldura cetitorilor noștri.

„*Cum să trăim?*” sfaturi medicale
de *Doctorul F. Grumfeld*. Brașov. Editura Li-
brăriei Ioan I. Ciurcu. Prețul 50 fil.

„*Culegere din cele mai frumoase nopti
ale lui Jung*” de *Serdarul Simeon Marco-
vici*. Ediția III. Brașov. Editura Librăriei Ioan
I. Ciurcu. Prețul 50 fil.

„*Ardealul II vol. Ținuturile de pe Murăș*”
de *Silvestru Moldovan*. (Ediția II din „Țara
noastră”) cu mai multe ilustrații. Editura Li-
brăriei Ioan I. Ciurcu, Brașov, 1913. Prețul
90 fil.

Bursa. Nrul 598 cu urm. sumar: —
Schimbarea guvernului. — Știri industriale.
— Irigațiile. — Imprumutul sârb. — Soc.
pe acțiuni, bilanțuri, sporiri și reduceri de
capital. — Intreprinderi noi. — Bănci și
diferite soc. pe acțiuni. — Comunicări și
dări de seamă. — Afaceri de petrol. — In-
formațiuni. — Acte de notariat. Revista a-
pare columnatim românește și franțuzește.
Redacția și administrația: Bulevardul Elisa-
beta Nr. 8 etaj I. București. O recomandăm
cu căldură cetitorilor noștri, fiind-că e sin-
gura foaie comercială, ce o avem noi Ro-
mâni.

A apărut nrul 12 din „*Cuvântul Ade-
vărului*” revista *Mănăstirii Prislopului*, u.
p. Hátzeg, cu următorul cuprins: Cuvântul
Domnului între noi. Dr. Nicolae Brânzeu.
Predică pe Dumineca înainte de nașterea
Domnului. Predică pe sârbătoarea nașterii
Domnului I. Predică pe sârbătoarea nașterii
Domnului II. Predică pe sârbătoarea nașterii
Domnului III. Predică pe Dumineca după
nașterea Domnului. Predică la anul nou.
Dr. Iuliu Bălan. Predică pe Dumineca in-
ainte de Botetul Domnului. Predică la Bo-
tezul Domnului Dr. Iuliu Florian. Rubrica
pastorală. Cronică. Poșta redacției.

A apărut Nr. 13 din anul XVII. 1914.
Albina, revistă enciclopedică populară. Apa-
re în fiecare Duminecă, sub îngrijirea unui
comitet, cu un conținut de 32 pagini mari
cu numeroase ilustrațiuni și cu un material
bogat și variat. Această bună revistă este
vrednică de recomandat cetitorilor noștri, ce
apare în București, str. Mântuleasa 9. Abo-
namentul pe an 8 lei.

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Nr. 51—1914 not.

Publicațiune.

Proprietatea comunei Calbor de
pe țârmurele stâng al Oltului la 1/2 klm.
depărtare de Făgăraș, constătătoare
din arătoriu, fânați (cosalău) și pomăt,
cu numele „Unghiul Cătuși” să esa-
rândează pe 5 ani, prin licitațiu-
ne publică, în 30 Ianuarie a. c.
dupa amezai la 2 oare la fața locului.

Prețul strigării 400 coroane.

Condițiunile de licitație să pot
căuta și vedea în oarele oficioase în
cancelaria comunei Calbor.

Calbor, la 15 Ianuarie 1914.

Antistia comunală.

Nr. 23—1914. not.

Publicațiune de licitațiune de lemne.

Antistia comunei Cincul-mare
(Nagysink) din comitatul Târnava-ma-
re (Nagyköüllóm.) prin aceasta pu-
blică, căsă vinde prin licitare pu-
blică lemnele de tăietură pe anul
1913, din pădurea numită: „Zürück
im Wald”, care se va ținea la casa
comunală din Cincul-mare, la 28 Ia-
nuarie a. c.

Prețul de strigare pe stângin e
de 10 coroane.

Lemnele de vânzare sunt aproa-
pe 1000 de stângini. Cumpărătorul e
dator, ca înainte de evaluarea lemne-
lor, prețul la 100 stângini înainte și
deodată să-l solvească; prețul întreg
e însă a se solvi până la sfârșitul lu-
nei Decembrie 1914, fără a se lua în
conziderare, că cumpărătorul și-au pu-
tut valoriza lemnele sau nu.

Doritorii de a licita sunt datori
înainte de a se începe (vânzarea) lici-
tațiunea, ca suma stabilită, ca vadiu,
în 1000 de coroane să o depună la
mâna președintelui vânzătoriu.

Cincul-mare (Nagysink), la 3 Ia-
nuarie st. n. 1914.

Böhm Henrik,
I. notar.

Balthes Martin,
primar.

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia franceză

Linie accelerată de vapoară regulat și directă
si

Havre

New-

York

KANADA

Via **Basel (Schweitz) Paris.**

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-17.

Anunțuri și Reclame

se primesc cu prețuri ieftine la administra-
ția foaiei „*Olteanul*” în Făgăraș, ulița
Csáky Nr. 3., precum și ori și ce tipărituri
cu prețurile cele mai ieftine.

La tipografie se află gata tipărituri oficioa-
se pentru ambele confesiuni și de școală.
Protocoloale pentru bănci de cassă și altele

Cântece din vremea veche, culese de Gh. Tulbure
Editura tipografiei C. Popp, Făgăraș. Prețul 40 fill.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte
de Augustin Szilagy, prețul 1 cor. 20 b., + porto.

Țiganu la popit, piesă teatrală în trei acte în versuri
și hazlie, de Em. Corfariu cantor. Prețul 50 fileri.
Cine voiește să rădă și când este supărat, să cum-
pere aceste 2 broșuri. Bani să primesc și în mărci
postale, plus 5 fill. porto postal.

La BUCUREȘTI

In strada Brezoianu Nr. 17.
SALA GERMANĂ

se închiriează la tofelul de ocaziuni pentru zile onomastice, petreceri, nunte familiare, baluri, bancheturi, societăți (separè), exerciții de dans etc. **cu preț moderat.**

la angajament pentru furnizarea mâncărilor gustoase și escelente, de ori-ce specie, și ardelenesti, românești, franțuzești și germane; precum și a beuturilor curate indigene și streine. Furnizează și la domiciliu (acasă) pentru ori-ce petreceri familiare.

Atragem atenția dlor voiajori cari doresc a lua masă cu mâncări gustoase și bune să nu încunjure de vizita acest local sus numit.

De număroase vizite și sprijin să roagă cu toată stima

NICOLAE FĂGĂRĂȘAN
anteprenor.

“OLTEANUL”, foaie săptămânală socială culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. vis-à-vis de pițoa Amsei).

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic,

Brânzeturi și unt fin zilnic proaspat.

Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Expedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comande.

Cu stimă

George Moșoiu.

Se află de vânzare la tip. C. Popp, Statutul pentru folosirea și manipulara padurilor. Prețul 5 cor.

Avis fraților români!

Am onoare a-mi recomanda tuturor acelor cari vin la Brașov, sau voese a trece în Regatul român se nu uite a cerceta

Restaurantul românesc Nr. 5, al D-lui STEFAN SUCIU.

care vă oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

Zarafia Dumitru Pop (Dejenariu)

compatriotului nostru oltean a d-lu

din Brașov, strada Hirscher (teatru)

o recomandăm tuturor acelor cari merg sau să reântor din România.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plămâni și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tuse. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgârșiturilor de stomac și colică. Vindecă vana de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac exelent la dureri de dinți, la dinți găunoși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă tofelul de rane, orbați, beșici provenite din ferbințeala, umflături, negei, ursură, membre înghețate. In aontra durerilor de urechi e un leac neprețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Örangyal gyógyszer-tára“ Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută pornirea lapteului, nu să întărește pieptul. Orbațul de piept (foc viu), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflata, la caries, rani venite pin lovituri, tăieturi, împuscături, strivituri, împunsături, sdroboturi, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alice, năsip, prav, etc. la creștere din corp, la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu' lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, ori-ce arsături, rane ivite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboae, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăralei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, in Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. In mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogeria Fraților Radonovits in Budapesta. Unde nu să află depou, să se comande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. Örangyal-gyógyszertára Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

ÎNȘTIINȚARE.

Subscrisul aduce la cunoștința Onor. public, că în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu recvizite pentru fântâni și cu acarete economice. Stă la dispoziție totdeauna gata cară intregi și roate din lemn de orice mărime, mașini de sămănat cucuruz și de săpat.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la ori-ce lucrări ce aparțin de branșele aceste și ori-ce reparaturi și fântâni din nou făcute, a mă onore cu prețurile comande, care le esecut solid și prompt cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor.

cu toată stima

Szepesi Sándor,

măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta in strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte patioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite Vinuri indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

Serviciu culanț.

Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.